

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Українсько-угорського
навчально-наукового інституту
 /Олександр ШПЕНИК/
« 27 » червня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВІКОВА ФІЗІОЛОГІЯ ТА ШКІЛЬНА ГІГІЄНА**

Рівень вищої освіти **Перший (бакалаврський)**

Галузь знань **А Освіта**

Спеціальність **A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)**

Предметна спеціальність **A4.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)**

Освітня програма **«Фізика. Інформатика (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Статус дисципліни **Обов'язкова**
Мова навчання **Українська**

Робоча програма з навчальної дисципліни «**Вікова фізіологія та шкільна гігієна**»
для здобувачів вищої освіти галузі знань **А «Освіта»**, спеціальності **А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)**

предметна спеціальність А4.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)

Освітньої програми «**Фізика. Інформатика (мова навчання фахових дисциплін – угорська)**».

Розробник (автор, посада, науковий ступінь та вчене звання):

Єлизавета СІРЧАК, завідувачка кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб, д. мед. н., професор

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *Пропедевтики внутрішніх хвороб*

Протокол № "12" від " 22 " травня 2025 р.

Завідувачка кафедри

Єлизавета СІРЧАК

Схвалено науково-методичною комісією медичного факультету

Протокол № " 10" від " 26 " травня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії

Єлизавета СІРЧАК

1. Опис навчальної дисципліни «Вікова фізіологія та шкільна гігієна»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4-й	
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –3,7 самостійної роботи студента – 3,9	8-й	
	Лекції:	
	24	
	Практичні (семінарські):	
	20	
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: письмова робота	Самостійна робота:	
	46	

2. Мета навчальної дисципліни «Вікова фізіологія та шкільна гігієна»:

Мета курсу - оволодіння майбутніми педагогами базовими знаннями і вміннями, які б сприяли охороні здоров'я дітей, формуванню здорового способу життя та шляхи його реалізації, забезпечували надання невідкладної медичної допомоги при гострих станах дитини, загрозливих ситуаціях, що можуть виникнути в умовах надзвичайних ситуацій, при дії стихійних явищ, в дитячих таборах, на екскурсіях, прогулянках і т.п.

Вивчення курсу буде сприяти розширенню кругозору, формуванню особистості і підвищенню професійного рівня вчителя, його свідомості, медико-біологічного підходу до проблеми навчання, виховання та охорони здоров'я дітей з урахуванням їх вікових та індивідуальних можливостей. Вчителям належить велика роль в формуванні у школярів навичок особистої гігієни, медико-санітарної культури.

Відповідно до освітньої програми «Фізика. Інформатика (мова навчання фахових дисциплін – угорська)» вивчення дисципліни сприяє формуванню в студентів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 4. Здатність до організації та проведення шкільного фізичного експерименту із застосуванням всіх його видів в освітньому процесі з фізики та інформатики з подальшою обробкою результатів програмними засобами.

Професійні компетентності (ПК):

ПК7. Здатність забезпечувати психологічно безпечне середовище, підтримувати мотивацію, формувати позитивний мікроклімат в класі.

ПК9. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни «Вікова фізіологія та шкільна гігієна» є самостійним компонентом і не потребує попереднього вивчення інших дисциплін.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Фізика. Інформатика (мова навчання фахових дисциплін – угорська)», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Володіє базовими знаннями з історії України, філософії, педагогіки та психології, основ інклюзивного навчання, правових та етичних відносин.	РН 2
Здатний організувати безпечне освітнє середовище, здорове освітнє середовище, уміє запобігти булінгу, здійснювати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками у двомовному просторі.	РН 10

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Вікова фізіологія та шкільна освіта**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни
Виховання та охорона здоров'я дітей з урахуванням їх вікових та індивідуальних можливостей.
Забезпечення надання невідкладної медичної допомоги при гострих станах дитини, загрозливих ситуаціях, що можуть виникнути в умовах надзвичайних ситуацій, при дії стихійних явищ, в дитячих таборах, на екскурсіях, прогулянках.
Особливості слухового та зорового аналізаторів дитини. Фактори, що сприяють слуху та зору дитини. Значення мови вчителя для слухового сприйняття.
Здатність розуміти сучасні тенденції науково-обґрунтованого способу життя як основи фізичного здоров'я, шляхів збереження і зміцнення здоров'я.
Знати впливові концепції і стратегії, в межах яких формується соціальні та моральні цінності. Вміння визначати цінності та норми культури здоров'я, створені в процесі розвитку суспільства, формувати власні світоглядні установки.
Знати основні концептуальні підходи до аналізу та критичного оцінювання наукових досліджень.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до положень «Про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет»» (п.5.2, 5.3), «Про порядок та методіку проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» затверджених наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» №698/01-17 від 08.05.2015 р. та «Про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «УжНУ» за кредитно-модульною системою» затвердженого наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 503/01-17 від 03.03.2015 р. (п.2.2.).

Перевірка рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з дисципліни «**Вікова фізіологія та шкільна гігієна**» здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів.

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти будуть використані наступні групи методів контролю:

1. Методи усного контролю (відповідь здобувача на окреме питання теми у індивідуальній та фронтальній формах; бесіда під час роз'яснення проблемного питання; усна доповідь, захист реферату, презентації).
2. Письмовий контроль (виконання практичних завдань та індивідуальної роботи; поточна контрольна робота, модульна контрольна робота).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Модульний контроль складається з поточного контролю та модульного контрольного оцінювання. Упродовж семестру проводиться один модульний контроль, обов'язковий для всіх здобувачів вищої освіти. Модульний контроль (МК) №1 включає тестове опитування.

Поточний контроль знань здійснюється за такими складовими: перевірка знань здобувача вищої освіти на практичних заняттях, контроль за виконанням індивідуальних завдань та самостійної роботи. Кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти оцінюється певною кількістю балів відповідно до нижче наведених **основних критеріїв**. Сумарна кількість балів за кожен вид навчальної діяльності наведена в таблиці 1.

Оцінюються:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- активність у дискусіях, вміння обґрунтовувати та відстоювати свою думку;
- поточна контрольна робота;
- контрольні тестування;
- підготовка рефератів та їх захист;
- підготовка усних доповідей;
- доповідь з презентацією.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Таблиця 1

Поточне тестування та самостійна робота

Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10 (МК)	Р	ЗС
4	4	4	4	4	5	5	5	5	40	20	100

-
- *Примітка:*
- Т – тема заняття;
- Р – реферат;
- МК – модульна контрольна;
- ЗС – загальна сума.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів
Практичні заняття	10	40
Реферат	1	20
Модульна контрольна робота	1	40
Разом	12	100

За результатами контролю знань здобувачів вищої освіти залік виставляється (без складання) у випадку набору кількості балів, що відповідає мінімальній оцінці «задовільно» (Е) – 60 балів. Оцінки FX, F (“2”) виставляються здобувачам вищої освіти, які набрали менше 35 балів. Здобувачу з оцінкою FX дозволяється скласти підсумковий модульний контроль. У випадку повторного одержання ним незадовільної оцінки, здобувач має право на повторне складання підсумкового модульного контролю (заліку) не більше 2-х разів, згідно затвердженого графіка.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Вікова фізіологія та шкільна гігієна»

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Роль формування здорового способу життя серед молоді.

Тема 1. Науково-обґрунтований спосіб життя як основа фізичного здоров'я. Шляхи збереження і зміцнення здоров'я.

Рухова активність і здоров'я. Недостатній рівень рухової активності – гіподинамія як фактор ризику. Попередження сколіозу і плоскостопості. Фізична культура як профілактика гіподинамічного синдрому. Харчування і здоров'я. Критерії раціонального харчування: енергетичний – калорійна цінність продуктів харчування; критерій складу їжі – необхідна кількість і співвідношення компонентів їжі; критерій наявності в їжі „баластних” речовин; режим харчування. Моніторинг здоров'я. Паспорт здоров'я. Основи психічного здоров'я.

Тема 2. Соціальні і психофізичні особливості вживання наркотичних речовин та шляхи профілактики девіантної поведінки.

Соціальні, психологічні й фізіологічні причини різних видів девіантної поведінки, зокрема, вживання наркотичних та токсичних речовин. Світові тенденції та ситуація в Україні щодо поширення захворюваності і смертності, пов'язаних з алкогольною й наркотичною залежністю. Шляхи залучення молоді до вживання наркотиків. Алкоголь як наркотична речовина. Механізм дії наркотичних речовин на організм та формування залежності. Нефективність лікування алкоголізму та наркоманії. Превентивна просвітницька робота з молоддю як основна форма профілактики вживання наркотичних речовин. Наркомани як група ризику захворювання на СНІД. Тютюнопаління як форма токсикоманії. Вплив компонентів тютюнового диму на організм людини. Наявність фізичної залежності від нікотину. Проблеми інвалідизації населення України. Вживання наркотичних і токсичних речовин, як чинник, що визначає дитячу інвалідність.

Тема 3. Статеве виховання як основа формування здорової сім'ї.

Шлюб і закон. Вагітність. Методи планування сім'ї. Біологічні, психологічні та соціальні основи формування сім'ї. Шлюб і закон. Функції сім'ї в суспільстві, їх характеристики: створення позитивного психоемоційного фону, формування матеріальної бази сім'ї, реалізації сексуальної функції, народження, виховання та матеріальне забезпечення дітей, дотримання побутового режиму тощо. Вагітність. Умови нормального перебігу вагітності. Методи контрацепції. Венеричні хвороби та СНІД як результат випадкових статевих зв'язків

Тема 4. Профілактика порушень зору, слуху та опорно-рухового апарату у дітей.

Особливості слухового аналізатора дитини. Фактори, що сприяють слуху дитини. Значення мови вчителя для слухового сприйняття. Основні причини порушень слуху в дітей шкільного віку. Поняття про сіркову пробку, чужорідне тіло вуха, гострий та хронічний отит, розрив барабанної перетинки. Надання долі карської медичної допомоги при патології органа слуху. Попередження порушень слуху у дітей.

Особливості зорового апарату дитини. Причини та ознаки короткозорості в дітей. Попередження короткозорості в дітей. Поняття про астигматизм, далекозорість, косоокість, дальтонізм. Вплив перегляду телепередач, роботи за комп'ютером на зір дитини.

Постава – звичне положення тіла під час сидіння, стояння чи при ходінні. Ознаки нормальної постави. Сколіози, лордоз, кіфози. Причини їх виникнення, профілактика. Плоскостопість – вроджена та набута, перші ознаки плоскостопості. Профілактика плоскостопості.

Тема 5. Попередження психоневрологічних порушень у дітей.

Поняття про дитячі неврози та їх причини. Причини шкільних неврозів. Класифікація неврозів. Ознаки, загальні для всіх форм неврозів. Характеристика неврастенії, неврозу страху, неврозу причепливих станів, істеричного неврозу, заїкання. Запобігання психоневрологічним порушенням у дітей.

Тема 6. Основи інфекційних хвороб та їх попередження. Поняття про імунітет та дезінфекцію.

Особливості інфекційних хвороб. Інфекційний процес, періоди. Епідемічний процес, три ланки процесу, епідемічне вогнище. Групи інфекційних хвороб. Профілактика, протиепідемічні заходи. Імунітет, його види. Фактори, що впливають на імунітет. Дезінфекція – завдання, методи та засоби. Поняття про дезінсекцію, дератизацію. Дитячі інфекції (дифтерія, кір, кашлюк, скарлатина, вітряна віспа, епідемічний паротит тощо). Шляхи передачі, ознаки, методи профілактики. Дитячі інфекції (дифтерія, кір, кашлюк, скарлатина, вітряна віспа, епідемічний паротит, краснуха тощо). Шляхи передачі, ознаки, методи профілактики. Кишкові інфекції: холера – особливо небезпечна хвороба; харчові токсикоінфекції (сальмонельоз, дизентерія, ботулізм, вірусний гепатит А тощо), причини, ознаки та шляхи профілактики.

Тема 7. Гострі отруєння, їх види, ознаки. Принципи надання невідкладної долікарської допомоги.

Гострі отруєння, їх види. Шляхи потрапляння токсинів до організму. Ознаки гострих отруєнь токсинами рослинного походження і грибами, алкоголем та його сурогатами, речовинами побутової хімії. Принципи надання невідкладної допомоги. Особливості гострих отруєнь у військових.

6.2. Структура навчальної дисципліни «Вікова фізіологія та шкільна гігієна»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	денна форма				
		у тому числі				
		Л	П	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Науково-обгрунтований спосіб життя як основа фізичного здоров'я.	8	2	2			4
Тема 2. Соціальні і психофізичні особливості вживання наркотичних речовин та шляхи профілактики девіантної поведінки.	8	4	-			4
Тема 3. Статеве виховання як основа формування здорової сім'ї.	8	2	2			4
Тема 4. Основи інфекційних хвороб та їх попередження. Поняття про імунітет та дезінфекцію.	10	2	2			6
Тема 5. Профілактика порушень зору, слуху і опорно-рухового апарату у дітей.	8	2	2			4
Тема 6. Профілактика порушень опорно-рухового апарату у дітей.	8	2	2			4
Тема 7. Попередження психоневрологічних порушень у дітей.	10	4	-			6
Тема 8. Гострі отруєння, їх види, ознаки. Принципи надання невідкладної	10	4	2			4

долікарської допомоги						
Тема 9. Догляд за здоровими та хворими дітьми.	12	2	4			4
Модульна контрольна	8		2			6
Разом за змістовим модулем 1	90	20	24			46
Усього годин	90	24	20			46

6.3. Теми практичних занять курсу «Вікова фізіологія та шкільна гігієна»:

№ п/п	Назва практичної роботи	Кількість годин
1	Науково-обґрунтований спосіб життя як основа фізичного здоров'я. Шляхи збереження і зміцнення здоров'я	2
2	Статеве виховання як основа формування здорової сім'ї.	2
3	Профілактика дитячих та кишкових інфекцій.	2
4	Профілактика порушень зору, слуху і опорно-рухового апарату у дітей.	2
5	Профілактика порушень опорно-рухового апарату у дітей.	2
6	Гострі отруєння	2
7	Догляд за здоровими та хворими дітьми.	6
8	Можульна контрольна робота	2
Всього		20 год.

6.4. Самостійна робота курсу «Вікова фізіологія та шкільна гігієна»:

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Стан здоров'я населення України:	
	- демографічна ситуація, що склалася в Україні на межі двох століть;	1
	- показники тривалості життя в Україні та інших країнах світу;	2
	- основні хвороби, що стають безпосередньою причиною смерті сучасної людини;	2
	- поняття про екологічно чисті продукти, про значення медико-біологічних вимог до якості та безпеки найпоширеніших продуктів харчування (вміст нітратів у продуктах, емульгаторів-консервантів тощо.);	2
	- порівняльні дані про народжуваність, захворюваність і смертність дітей в Україні;	2
	- поняття психічного здоров'я і проблеми його комплексного вивчення.	4
2.	Долікарська медична допомога в загрозливих для життя станах при інфекційних захворюваннях:	
	- туберкульоз як соціальна хвороба, причини, основні небезпеки для здоров'я, профілактика;	4
	- умови проведення профілактичних щеплень, протипоказання до них	4

№ з/п	Тема	Кількість годин
	з метою оволодіння практичними навиками;	
	- роль вчителя та вихователя в підвищенні санітарної культури людини;	4
	- профілактичні заходи щодо попередження епідемії на грип.	4
3.	Долікарська медична допомога в загрозливих для життя станах при травмах і нещасних випадках:	
	- сказ, його ознаки та профілактика;	2
	- які фактори призводять до зростання дитячого травматизму та збільшення кількості дітей-інвалідів при травмах?	2
4.	Опанування навичками:	
	- вимірювання температури тіла та оцінки отриманих результатів;	2
	- вимірювання пульсу в різних місцях тіла людини. Характеристика пульсу;	1
	- вимірювання частоти дихання та оцінка отриманих показників;	1
	- вимірювання артеріального тиску та його характеристика;	1
	- техніка застосування зігрівального компресу;	1
5.	Догляд за здоровими та хворими дітьми	1
6.	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння модулю 1	6
РАЗОМ		46

6.5. Індивідуальні завдання курсу «Вікова фізіологія та шкільна гігієна»:

Крім того, ознайомитись із основними нормативними документами, в яких наголошується на необхідності введення навчальних курсів, що стимулюють молодь до здорового способу життя (“Національна програма патріотичного виховання населення, формування здорового способу життя, розвитку духовності та зміцнення моральних засад суспільства”, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.99р. №1697; “Національна програма “Репродуктивне здоров’я 2001-2005”, затверджена Указом Президента України від 26.03.00р. №203; “Програма профілактики ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2001-2003 роки”, затверджена Указом Президента України від 01.11.00р.; Указ Президента України від 07.12.00р. №1313 “Про Концепцію розвитку охорони здоров’я населення України”; “Комплексна програма профілактики злочинності на 2001-2005 роки”, затверджена Указом Президента України від 25.12.00р. №1376; “Програма “Українська родина”, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 14.03.01р. №243; Постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.01р. №479 “Про Національний план дій щодо поліпшення становища жінок та сприяння гендерній рівності у суспільстві на 2001-2005 роки”; Постанова Верховної Ради України від 19.06.03р. №989-IV “Про рекомендації парламентських слухань на тему “Епідемія туберкульозу в Україні та шляхи її подолання”; доручення Президента України від 05.07.03р. №1-1/809 “Щодо запобігання поширенню в Україні небезпечних інфекційних захворювань”; Постанова Кабінету Міністрів України від 26.09.02р. №1418 “Про затвердження Державної програми профілактики йодної недостатності у населення на 2002-2005 роки”; Постанова Кабінету Міністрів України від 10.01.02р. №14 “Про затвердження комплексної програми “Здоров’я нації на 2002-2011 роки” та ін.). Постанова Кабінету Міністрів України від 10.01.02 р. №14 “Про затвердження комплексної програми “Здоров’я нації на 2002-2011 роки”, “Репродуктивне здоров’я нації” на період до 2015 року, Розпорядження КМ України від 31 жовтня 2011 року №1164-р про Проект Закону України затвердження Загальнодержавної програми “Здоров’я - 2020: український вимір”, концепцією інноваційного розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2015-2025 рр.

Теми рефератів для індивідуальної самостійної роботи:

1. Екологія і здоров'я.
2. Здоров'я і спосіб життя у традиціях українського народу.
3. Здоров'я – найдорожчий скарб людини.
4. Історичні аспекти ставлення до шкідливих звичок.
5. Паління та його вплив на організм людини.
6. Профілактика паління.
7. Алкоголізм – соціальне зло.
8. Алкоголь та його вплив на організм людини (дитини, жінки тощо).
9. Алкоголізм: лікування та профілактика.
10. Токсикоманія (*різновиди, механізм дії, ознаки, профілактика*).
11. Вплив токсикоманії на здоров'я людини.
12. Наркоманія (*різновиди, механізм дії, ознаки, профілактика*).
13. Причини виникнення шкідливих звичок у дітей (паління, алкоголізм, наркоманія, токсикоманія) та їх профілактика.
14. СНІД: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
15. Поняття про венеричні захворювання, шляхи передачі, ознаки, профілактика.
16. Сифіліс: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
17. Гонорея: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
18. Трихомоніоз: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
19. Хламідіоз: ознаки, шляхи зараження, профілактика.
20. Аспекти статевого виховання дітей.
21. Роль програми “Планування сім’ї” у вирішенні демографічної кризи на Україні.
22. Контрацептивні засоби: види, показання до використання, можливі ускладнення.
23. Аборт та постабортивний синдром.
24. Глистна інвазія: види, ознаки, профілактика (гострики, власоглави, аскариди).
25. Загартування та його вплив на здоров'я людини.
26. Дієти та їх вплив на здоров'я людини.
27. Стрес та його вплив на здоров'я людини.
28. Туберкульоз: причини, ознаки та профілактика.
29. Мастопатія: причини, ознаки та профілактика.
30. Вірус гепатиту В та С: шляхи зараження, ознаки, профілактика.
31. Проблема йододефіциту на Закарпатті.
32. Психологічна допомога воїнам АТО.
33. Особливості травматичних ушкоджень у воїнів, що приймають участь у АТО.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

Технічні засоби: персональний КП, проектор.

Апарат Ріва-Роччі для вимірювання артеріального тиску.

Програмне забезпечення: Google meet.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Болдіжар О.О., Бондаренко В.В., Віщак В.Е., Дербак М.А., Коваль В.Ю., Коцюбняк Л.А., Москаль О.М., Німець О.М, Розумик Н.В., Сірчак Є.С., Сіксаї Л.Т. Основи медичних знань: збірник задач і тестів. – Ужгород: ВЕТА-Закарпаття, 2007. – 216 с.
2. Коваль В.Ю., Архій Е.Й. Основи медичних знань. – ПП Биков О.В., Ужгород. – 2016. – 284 с.
3. Плахтій П.Д. Медико-біологічні основи валеології. – Каменець-Подільський – 2000. – 408 с.
4. Цимбал Н.М., Берегова О.Д. Практикум з валеології. Основи лікарської допомоги. Навч. метод. Посібник для студентів ВУЗ, вчителів та учнів ЗОШ - Тернопіль – 2000 – 112 с.

Допоміжна література:

1. Ганич О.М., Ганич Т.М., Ганинець П.П. Алкоголь і куріння у путях рабської залежності. Посібник для вивчення курсу валеології у вищих навчальних закладах, викладанні дисципліни “Безпека життєдіяльності.” Ужгород Говерла–2009, - 129 с.
2. Ганич О.М. Ганич М.М. Рекомендації для збереження здоров’я. Видавництво УжНУ “Говерла”, Ужгород, 2009, -32 с.
3. Коваль В.Ю., Архій Е.Й. Профілактика інфекційних захворювань. Методична розробка для самопідготовки студентів юридичного, історичного, хімічного, біологічного, економічного, математичного, фізичного, інженерно-технічного, та романо-германської філології факультетів до практичних занять з валеології, основ мед. знань. Ужгород - 2009.- 44 с.
4. Болдіжар О.О., Архій Е.Й, Сірчак Є.С., Сіксай Л.Т. Реформування вищої медичної освіти в Україні згідно вимог Болонського процесу. Методичні вказівки. - Ужгород: 2010. -16с.
5. Болдіжар О.О., Сірчак Є.С., Голод О.В., Сіксай Л.Т. Венеричні захворювання. Сифіліс. Методичні розробки для самопідготовки студентів до практичного заняття з “Основи медичних знань” педагогічних та непедагогічних факультетів УжНУ. Ужгород-2010. - 20 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://pidruchniki.ws/15840720/meditsina/valeologiya - griban vg.....>
2. <http://www.fiziolive.ru/>.
3. <http://www.fiziolive.ru/>
4. <http://ua.textreferat.com/referat-2070-1.html>
5. <http://ua.textreferat.com/referat-15464-1.html>
6. <http://samo-iscelenie.org.ua/index.php/medical-conference/docs/1087-gl-apanasenko-valeologiya-and-fundamental-science>
7. http://b-ko.com/book_361_glava_3_1.1._Валеологія_як.html
8. Сайт електронного навчання: - <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)